

NOTĂ DE PREZENTARE

a planurilor cadru pentru învățământul seral, ruta progresivă de calificare profesională prin școala de arte și meserii, anul de completare și ciclul superior al liceului

Planurile-cadru de învățământ seral pentru filiera tehnologică reprezintă un document reglator esențial – componentă a Curriculumului Național – și, prin aceasta, un instrument de bază în promovarea politicii educaționale la nivel național.

Planurile-cadru pentru învățământul seral, ruta progresivă de calificare profesională, au fost elaborate având în vedere:

- repererele decizionale majore pentru fundamentarea procesului de reformă a învățământului preuniversitar din România, identificate atât în documentele programatice elaborate de Guvernul României, cât și în documentele agreate în comun de Guvernul României și de instituțiile europene;
- actuala structură a învățământului preuniversitar, reglementată prin Legea învățământului nr. 84/ 1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- asumarea de către România a *Planului detaliat de lucru privind obiectivele sistemelor educaționale și de formare profesională din Europa*, ratificat de Consiliul European de la Barcelona, în 2002, și a *Declarației miniștrilor europeni ai educației și formării profesionale și a Comisiei Europene cu privire la consolidarea cooperării europene în formarea profesională – Declarația de la Copenhaga*, convenită la Copenhaga în 2002.

Structura planurilor-cadru pentru învățământul seral, filiera tehnologică, pentru toate domeniile de calificare profesională, este rezultatul adaptării curriculumului național la noua structură a învățământului profesional și tehnic (ruta progresivă de calificare).

Pentru învățământul seral, pregătirea profesională pe ruta progresivă de calificare se realizează prin: **școala de arte și meserii (cu durata de 2 ani) + anul de completare (cu durata de 1,5 ani) + ciclul superior al liceului (cu durata de 2,5 ani).**

- Prin absolvirea **școlii de arte și meserii** (clasele a IX-a și a X-a) se finalizează învățământul obligatoriu și se obține certificatul de calificare profesională de nivel 1, în urma promovării examenului de certificare a competențelor profesionale.
- Prin absolvirea **anului de completare** (cu durata de trei semestre) se asigură condițiile pentru continuarea studiilor în ciclul superior al liceului și se obține certificatul de calificare profesională de nivel 2, în urma promovării examenului de certificare a competențelor profesionale.
- Prin absolvirea **ciclului superior al liceului** (etapă de învățământ post-obligatoriu, cu durata de cinci semestre) se dobândesc competențele și cunoștințele necesare susținerii examenului de bacalaureat și se obține certificatul de calificare profesională de nivel 3, în urma susținerii examenului de certificare într-una din calificările prevăzute de *Nomenclatorul calificărilor profesionale pentru care se asigură pregătirea prin învățământul preuniversitar*.

Planurile-cadru pentru învățământul seral, ruta progresivă de calificare profesională, toate calificările profesionale, au la bază *Standardele de pregătire profesională* (SPP) validate de comitetele sectoriale/comisiile de validare și aprobate prin ordin al ministrului educației și cercetării. Standardele de pregătire profesională cuprind unitățile de competențe și competențele specifice unei calificări profesionale. Fiecărei unități de competențe îi este alocat un număr de credite transferabile și de acumulare. Un (unu) credit este acordat pentru competențe pe care un elev le poate obține în aproximativ 60 de ore de pregătire.

Elaborarea SPP pe baza unităților de competențe și atribuirea de credite asigură premise pentru recunoașterea și mobilitatea profesională și a forței de muncă pe piața europeană.

Planurile-cadru pentru învățământul seral, ruta progresivă de calificare, au trei componente: (1) trunchi comun, (2) curriculum diferențiat și (3) curriculum în dezvoltare locală.

1. Trunchi comun (TC)

Trunchiul comun este stabilit la nivel central și cuprinde disciplinele de învățământ, cu alocările orare corespunzătoare, care sunt comune tuturor calificărilor din cadrul unui domeniu de pregătire, în cazul școlii de arte și meserii și al anului de completare, și mai multor calificări profesionale, în cazul ciclului superior al liceului tehnologic.

Trunchiul comun vizează:

- dobândirea competențelor cheie, în învățământul obligatoriu;
- aprofundarea competențelor cheie dobândite în învățământul obligatoriu, relevante pentru traseul de formare a elevului;
- dobândirea competențelor și a cunoștințelor necesare pregătirii profesionale și continuării studiilor, precum și susținerii examenului de bacalaureat.

Alocarea orelor pentru disciplinele din structura trunchiului comun s-a realizat în conformitate cu semnificația trunchiului comun pentru această etapă de școlaritate.

La ciclul superior al liceului, unele dintre disciplinele din trunchiul comun asigură dezvoltarea unor competențe cheie din SPP, astfel:

Nr. crt.	Unitatea de competențe din SPP	Disciplina din trunchiul comun	Nr. de credite alocate
1.	Comunicare în limba modernă	Limba modernă 1	2
2.	Comunicare, competențele: - Manifestarea abilităților de comunicare orală, interpersonală și de grup - Manifestarea abilităților de comunicare scrisă	Limba și literatura română	0,5
3.	Inițierea unei afaceri proprii	Economie aplicată, Educație antreprenorială	1

2. Curriculum diferențiat (CD)

În cadrul rutei progresive de calificare profesională curriculumul diferențiat este stabilit la nivel central și cuprinde un pachet de module, cu alocările orare aferente, care sunt specifice unei calificări profesionale.

Fiecare modul cuprinde ore de pregătire teoretică și practică, necesare formării competențelor prevăzute în unitățile de competențe din SPP. Pregătirea practică poate fi realizată prin laborator tehnologic și/sau prin instruire practică în ateliere școală sau la agentul economic, prin ore alocate săptămânal și în stagii de pregătire comasată. Această ofertă educațională asigură pregătirea pe trasee de formare specializate.

Curriculumul diferențiat vizează dezvoltarea competențelor prevăzute în unitățile de competențe cheie și în unitățile de competențe tehnice generale și specializate, necesare calificării profesionale. Elevii beneficiază astfel de fundamentele unei formări diversificate, semnificative pentru orientarea școlară și pentru integrarea socio-profesională ulterioară.

3. Curriculum în dezvoltare locală (CDL)

În cadrul rutei progresive de calificare profesională curriculumul în dezvoltare locală cuprinde orele alocate pentru dezvoltarea ofertei curriculare specifice fiecărei unități de învățământ, ofertă realizată în parteneriat cu agenți economici. Prin această ofertă curriculară, se asigură cadrul pentru realizarea unei instruiți care să permită, în contextul tehnologic oferit de agenții economici locali, formarea tuturor competențelor descrise în *Standardele de pregătire profesională*.

Pentru învățământul seral, ruta progresivă de calificare profesională, structurarea planurilor-cadru în **arii curriculare**, pe de o parte, și în **trunchi comun (TC)**, **curriculum diferențiat (CD)**, **curriculum în dezvoltare locală (CDL)**, pe de altă parte, oferă posibilitatea identificării specificului domeniilor de pregătire și al calificărilor profesionale, în termeni de discipline / module și de alocări de timp corespunzătoare studierii acestora.

Această structurare îi asigură elevului posibilitatea să opteze, în cunoștință de cauză, pentru propriul traseu de formare.

Oferta curriculară centrată pe aprofundarea competențelor cheie și pe dobândirea competențelor tehnice creează premise favorabile pentru reușita absolventului:

- **în plan social**, prin: comunicare, gândire critică, luarea deciziilor, utilizarea eficientă a informației;
- **în plan profesional**, prin: posibilitatea integrării rapide pe piața muncii, pe baza certificatului de calificare profesională, și prin posibilitatea continuării studiilor, în același domeniu sau în domenii conexe.

Ruta progresivă de calificare profesională asigură trecerea progresivă, de la nivelul 1 de calificare profesională la nivelurile 2 și 3, recunoscute prin certificate de calificare profesională.

Toți elevii înscriși la școala de arte și meserii, după absolvirea acesteia și a anului de completare, conform prevederilor Legii învățământului, își pot continua studiile în ciclul superior al liceului și dobândi, la absolvirea acestuia, în urma promovării examenului de certificare profesională, una din calificările de nivel 3, prevăzute de *Nomenclatorul calificărilor profesionale pentru care se asigură pregătirea prin învățământul preuniversitar*.

În învățământul profesional și tehnic, pentru calificarea profesională se utilizează creditele transferabile și de acumulare.

Cele două categorii de unități de competențe, respectiv unitățile de competențe pentru *abilitățile-cheie* și unitățile de *competențe tehnice* (generale și specializate), întrunesc un număr variabil de credite, în funcție de nivelul de calificare profesională vizat, astfel:

- **Nivelul 1** – 30 de credite, dintre care: 15 pentru abilități cheie și 15 pentru competențe tehnice (generale și specializate).
- **Nivelul 2** – 15 credite, dintre care: 5 pentru abilități cheie și 10 pentru competențe tehnice (generale și specializate).
- **Nivelul 3** – 30 de credite, dintre care: 9 pentru abilități cheie și 21 pentru competențe tehnice (generale și specializate).

Acumularea creditelor specificate în standardele de pregătire profesională se realizează atât prin orele de instruire teoretică și practică prevăzute prin planul de învățământ, cât și prin activitatea practică pe care elevii de la învățământul seral o desfășoară ca angajați la agenți economici de profil.

Numărul de ore de pregătire practică pentru aria curriculară „Tehnologii”, alocate în planurile-cadru pentru învățământul seral, este diferit față de cel din planurile-cadru pentru învățământul de zi, întrucât se consideră că o parte a pregătirii practice este asimilată activității desfășurate de elevi ca angajați la agenții economici de profil și achizițiilor învățării, dobândite de către aceștia în contexte non-formale și informale.